

УДК 342.951

ТУРЧИН В'ячеслав,

аспірант кафедри загальноправових дисциплін

Київського національного торговельно-економічного університету

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ У СФЕРІ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Досліджено сучасні тенденції формування системи електронного урядування в Україні, зокрема у сфері державної реєстрації прав на нерухоме майно. Проаналізовано недоліки електронної системи державної реєстрації нерухомості. Визначено шляхи подальшого розвитку електронного урядування у сфері реєстрації прав на нерухоме майно.

Ключові слова: електронне урядування, електронний уряд, електронні послуги, адміністративні послуги, реєстрація прав на нерухоме майно.

Турчин В. Электронное управление в сфере регистрации прав на недвижимое имущество. Исследованы основные современные тенденции формирования системы электронного управления в Украине, в частности в сфере государственной регистрации прав на недвижимое имущество. Проанализированы недостатки электронной системы государственной регистрации недвижимости. Определены пути дальнейшего развития электронного управления в сфере регистрации прав на недвижимое имущество.

Ключевые слова: электронное управление, электронное правительство, электронные услуги, административные услуги, регистрация прав на недвижимое имущество.

Постановка проблеми. Наразі відбувається стрімкий процес впровадження та розвитку електронних послуг загалом, зокрема й у сфері реєстрації прав на нерухоме майно, що однозначно є позитивним кроком у реформуванні процесу надання відповідних адміністративних послуг. Виникає необхідність наукового аналізу останніх нововведень з метою виявлення можливих суттєвих недоліків у сучасному правовому регулюванні правовідносин з реєстрації прав на нерухоме майно, що можуть призвести до численних правопорушень та поставити під загрозу існування інституту приватної власності в Україні.

Існують потреби обґрунтування відміни використання спеціальних бланків із проставлення підпису та печатки державного реєстратора стосовно інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме

майно, з'ясування наслідків для пересічних громадян, а також умотивованості відкриття для публічного доступу інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питань державного регулювання електронних адміністративних послуг займаються багато вітчизняних науковців, зокрема: В. М. Бабаєв, М. М. Новікова, С. О. Гайдученко [1]. Проблеми та головні перспективи впровадження вітчизняної системи електронного урядування досліджує В. В. Єганов [2]. Електронне урядування як форму державного управління розглядає Т. Є. Кагановська [3]. Дослідження електронного урядування в аспекті інформаційного суспільства здійснюють П. С. Клімушин та А. О. Серенюк [4], Безконтактні адміністративні послуги, що надаються Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру – О. В. Левченко, проблемні питання розвитку електронних послуг в Україні І. О. Тищенко [5–6] та ін.

Однак процес реформування правового поля стосовно електронного урядування у сфері реєстрації прав на нерухоме майно за останні роки залишився поза увагою науковців і потребує ретельного дослідження щодо відповідності європейському вектору розвитку законодавства України у цій сфері правовідносин.

Мета статті – проаналізувати сучасні тенденції вдосконалення сфери державної реєстрації прав на нерухоме майно з огляду на впровадження інформаційних технологій в Україні, зокрема електронного урядування.

Матеріали та методи. Інформаційною базою статті є закони та підзаконні нормативні акти України, що регулюють відносини в досліджуваній сфері, а також проекти законів та підзаконних нормативних актів України, якими планується вдосконалити та реформувати існуючу законодавчу базу в сфері державної реєстрації прав на нерухоме майно [7–16], інформація з офіційних веб-сайтів органів державної влади України та зарубіжних фірм [17–21], праці вітчизняних науковців. Важливе значення мають звіти інституцій Європейського Союзу щодо реалізації електронного урядування в країнах ЄС [22–23]. Робота містить використання наступних методів наукового дослідження: аналізу, синтезу, порівняння, системно-структурного та логічного.

Результати дослідження. Відповідно до Указу Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [9], чи не вперше на законодавчому рівні розвиток електронного урядування («е-урядування»), зокрема запровадження електронних послуг, визначено одним із головних пріоритетів реформування системи державного управління. Це підтверджено й у інших документах за останні роки, а саме: в розпорядженні Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік» [10] і розпорядженні Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р «Про

затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» [11].

У рамках реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони («Угода»), Україна має забезпечити комплексний розвиток електронних послуг відповідно до європейських вимог [7]. Таким чином, Угодою регламентується співробітництво України та Європейського Союзу на користь приватних осіб і бізнесу у впровадженні онлайн-послуг, зокрема електронного бізнесу, електронного уряду, електронної охорони здоров'я і електронного навчання.

Відповідно до звіту ООН за 2016 р. Україна посіла 62 місце серед 193 країн світу у сфері розвитку е-урядування [23], що свідчить про значне відставання її від світових темпів розвитку електронних послуг та необхідність розроблення єдиної скоординованої державної політики у цій сфері.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 918-р схвалено нову Концепцію розвитку системи надання електронних послуг в Україні, що спрямована на вирішення таких першочергових проблем:

- сформулювати нормативно-правову базу для регулювання сфери надання електронних послуг;
- створити єдині вимоги до запровадження електронних послуг;
- врегулювати питання електронної ідентифікації та автентифікації суб'єктів звернення при наданні електронних послуг;
- створити міжвідомчу електронну взаємодію при наданні адміністративних послуг;
- законодавчо затвердити перелік електронних адміністративних послуг;
- визначити формат електронного документа, згідно з яким суб'єкт звернення має подавати документи для отримання адміністративної послуги;
- виробити єдину інформаційно-телекомунікаційну інфраструктуру, що забезпечує надання електронних послуг на основі встановлених вимог;
- забезпечити належний рівень готовності державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб до запровадження електронних послуг [8].

Сучасний стан системи адміністративних послуг в Україні свідчить про їх відносну закритість, непрозорість та низьку доступність для осіб, що звертаються за ними. Оптимальним виходом із такого становища буде оптимізація публічних послуг і перехід до електронної форми урядування, основною метою якого є надання доступних, ефективних та прозорих електронних послуг, що потребуватимуть мінімум часу та матеріальних витрат, що дозволить уникнути корупційної складової в процесі надання послуг державної влади.

За останні два роки Україна піднялась на 25 позицій у світовому рейтингу е-урядування, на 45 позицій та на 30 позицій – у рейтингах відкритих даних. Надалі розвиток можливий лише за умови застосування революційних підходів та найбільш перспективних технологій, що, власне, передбачено концепцією, яка затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. («Концепція»). Цей документ визначатиме головні цілі, пріоритетні напрями та заходи розвитку е-урядування до 2020 р. Велике значення приділяється технології блокчейн для забезпечення швидкості, відкритості та безпеки у роботі реєстру нерухомого майна. Наприклад, за інформацією Кабінету Міністрів України у вересні 2017 р. на технологію блокчейн уже переведено державну Систему електронних торгів арештованим майном (СЕТАМ). До кінця 2017 р. планується перевести на блокчейн реєстр нерухомості та державний земельний кадастр України [18].

Серед країн, що вже запустили у використання блокчейн програми у сфері реєстрації нерухомого майна, це Швеція, Естонія та Грузія. Врахування Україною цього досвіду дасть можливість більш масштабного впровадження даної технології у використанні державних реєстрів [20].

Відповідно до Концепції до кінця 2018 р. планується запровадити он-лайн загалом 100 найбільш важливих послуг. Станом на вересень 2017 р. доступно вже понад 30 загальнодержавних е-послуг [18].

Ключовими завданнями, які заплановані Урядом до виконання у 2017 р. для розвитку е-урядування у сфері реєстрації нерухомості є:

- підключення до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування;
- зменшення кількості документів у паперовій формі шляхом узгодження проектів нормативно-правових актів в електронній формі;
- формування комплексного плану розвитку електронних послуг;
- переведення в електронну форму найбільш важливих публічних послуг відповідно до вимог ЄС;
- надання адміністративних послуг через Єдиний державний портал адміністративних послуг за принципом «*one stop shop*»;
- використання типового програмного забезпечення та підключення центрів надання адміністративних послуг до базових реєстрів;
- створення нормативно-правових засад для належного функціонування державних електронних інформаційних ресурсів;
- запровадження автоматизованого обміну даних з пріоритетних державних реєстрів;
- введення в дію першої черги інтегрованої системи електронної ідентифікації, а також сприяння запровадженню системи автентифікації та електронного цифрового підпису з використанням мобільних технологій (*MobileID*) [11].

З 15 серпня 2016 р. між Секретаріатом Кабінету Міністрів України та центральними органами виконавчої влади функціонує виключно електронний обмін документами. Наразі щодня через систему, до якої підключені всі облдержадміністрації, проходить понад 1,5 тис. електронних документів. До жовтня 2017 р. розроблено проект Концепції розвитку електронної ідентифікації та ініційовано пілотний проект Mobile ID [21].

Спостерігається світова тенденція до відкритості інформаційних ресурсів органів державної влади для публічного доступу, застосування так званих технологій «*Big Data*» (*Великі дані*) та «*Open Data*» (*Відкриті дані*), що означає оприлюднення великих масивів даних та максимальна відкритість і прозорість інформації для пересічних громадян, оскільки інформація є найціннішим ресурсом у 21-му столітті. На основі таких даних можна також аналізувати ефективність діяльності уряду тієї чи іншої держави та розуміти, яка інформація потрібна користувачам найбільше, шляхом використання статистичної інформації відповідного ресурсу.

Відповідно до інформації учасників програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (*E-governance for Accountability and Participation Program, EGAP*) у 2015 р. в ЄС проведено одне з найбільш потужних досліджень щодо оцінки впливу та потенціалу відкритих даних на розвиток економіки країн та Єврозони в цілому. Як результат, розраховано основні показники зростання ринку відкритих даних. Визначено розмір прямого (*direct market size*) та непрямого ринків відкритих даних (*indirect market size*), які разом формують загальний ринок відкритих даних (*total market*). Прогнозований розмір прямого ринку відкритих даних Єврозони на 2016 р. очікується на рівні 55,3 млрд євро. У період з 2016 по 2020 роки очікується зростання ринку на 36,9 %, до значення 75,7 млрд євро в 2020 р. Загальна ринкова вартість відкритих даних оцінюється між 193 млрд євро і 209 млрд євро для 2016 р. та 265–286 млрд євро до 2020 р., з поправками на інфляцію [19].

Програма *EGAP* буде реалізовуватися в Україні у 2015–2019 рр. Мета програми – за допомогою сучасних інформаційних технологій вдосконалення якості урядування, покращання взаємодії влади та громадян та сприяння соціальним інноваціям в Україні.

Законом України «Про доступ до публічної інформації» визначено право на безкоштовне використання відкритих даних, але не врегульовано питання щодо доступу до них, що може призвести до певних зловживань. Експерти програми *EGAP* справедливо зазначають, що потрібно чітко окреслити ці норми шляхом внесення відповідних змін до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21.10.2015 № 835 [19].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 786 [12], з 6 жовтня 2015 р. відкрито публічний доступ до інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Це означає, що кожен охочий може дізнатися інформацію про майно відповідної особи як через електронний реєстр, так і отримати відповідні дані в паперовій формі (в суб'єкта державної реєстрації прав на нерухоме майно). Пошук такої інформації здійснюється за об'єктом нерухомості або за прізвищем власника, його ідентифікаційним кодом чи паспортом.

Нововведення викликало чимало занепокоєнь щодо втрати нерухомого майна власником через можливу слабку захищеність системи від шахрайських дій з реєстром, зокрема із використанням сучасних інформаційних технологій. Але така можливість існувала й до відкриття реєстрів, тому зараз подібні випадки не мають масового характеру. Отримати інформацію з реєстру можна тільки після реєстрації на сайті Міністерства юстиції України, для чого необхідно вказати свої паспортні дані та реєстраційний номер облікової картки платника податків. Оплата послуги здійснюється за допомогою кредитної картки, тобто абсолютно персоніфіковано. Власник нерухомості, направивши відповідний запит до Міністерства юстиції України, може дізнатися, хто цікавився його майном і встановити потенційного зловмисника.

Можливість швидко та безпомилково встановити особу, яка звертається до органу влади за допомогою електронних засобів, є головною передумовою запровадження юридично значимої взаємодії громадян та бізнесу з органами влади. Наразі в чинному законодавстві неврегульоване питання як електронної ідентифікації, так і єдиного стандарту електронного цифрового підпису (ЕЦП), який би діяв в усіх органах влади на території України.

В Україні надаються послуги ЕЦП від різних розробників, які мають основний недолік – їх несумісність, внаслідок чого в системах електронного документообігу, здачі звітності, отримання інформації з державних реєстрів користувачі змушені використовувати лише відповідні засоби ЕЦП.

Крім запровадження паспорта нового зразка у вигляді ID-картки, йде активна робота над розвитком альтернативної доступної та зручної електронної ідентифікації. Вже розпочато пілотний проект мобільної ідентифікації «*MobileID*», також успішно працює «*BankID*» [17]. Вносяться зміни щодо вчинення електронного цифрового підпису виключно за особистої присутності підписантів, зокрема посадових осіб підприємств. Пропонується ускладнити процедуру відкриття нового розділу у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно [13].

До нововведень також можна віднести надання права Міністерству юстиції України та його територіальним органам за результатами розгляду скарги направити подання про анулювання свідчення про

право займатися нотаріальною діяльністю до Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України.

Однак, зазначає І. О. Тищенко, існуюча практика надання адміністративних послуг має низку суттєвих недоліків, зокрема, перекладення обов'язків адміністративних органів із збирання довідок або погодження документів на споживачів; необґрунтоване справляння плати або необґрунтовано великі розміри плати за надання окремих видів послуг; встановлення незручного графіка прийому громадян; неналежне законодавче регулювання процедурних питань надання послуг тощо [6, с. 277].

Проблемою є також відсутність взаємодії між органами державної влади у вигляді електронного документообігу, що ускладнює та сповільнює процес надання адміністративних послуг. Сьогодні обмін документами в основному здійснюється в паперовій формі, факсом, електронною поштою, що не дозволяє здійснювати контроль над виконанням доручень. Це породжує додаткові видатки, знижує взаємодію органів державної влади між собою, а також у результаті – темп прийняття управлінських рішень. Важливим завданням для цього є створення електронного архіву та розвиток внутрішніх систем документообігу.

Напрацьований досвід Вінницької міської ради, що виступила «піонером» в даній сфері, підтверджує, що завдяки впровадженню системи електронного документообігу та офіційного сайту міської ради спостерігається значне поліпшення ефективності роботи муніципалітету при незмінній чисельності працівників виконавчих органів.

Відповідно до рішення Вінницької міської ради «Про затвердження Програми розвитку е-урядування на 2015–2017 роки» від 23.01.2015 № 1989 впровадження нової системи електронного документообігу в 2011 р., крім посилення контролю виконавчої дисципліни, дозволило підвищити ефективність роботи кожного працівника, про що свідчать дані *таблиці*.

Таблиця

**Ефективність роботи працівників
Вінницької міської ради, 2011–2014 рр., од.**

Вид документації	Рік			
	2011	2012	2013	2014
Вхідна	26432	56912	65562	61824
Вихідна	28002	55080	61331	58114
Звернення громадян	20331	38127	50268	98288
<i>Разом</i>	74765	150119	177161	218226

Джерело: розроблено автором за [14].

У 2016 р. здійснено перехід Кабінету Міністрів України виключно на електронний обмін документами, та лише практика покаже, наскільки оперативно це зроблять усі інші державні органи, що є необхідною умовою реалізації сервіс-орієнтованого підходу при наданні адміністративних послуг. Зокрема, формування єдиної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, яка забезпечує надання електронних послуг, варто здійснювати на всіх рівнях за концептуальною моделлю системи електронних послуг (рис. 1).

Рис. 1. Концептуальна модель системи електронних послуг [8]

Важлива електронна взаємодія відповідних державних реєстрів, адже, звернувшись лише до однієї державної установи, громадянам не потрібно буде збирати численні довідки від інших установ.

Постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 визначено перелік державних реєстрів, до якого входять також державний реєстр речових прав на нерухоме майно та земельний кадастр для запровадження електронного обміну даними, а також встановлено загальні засади здійснення обміну електронною інформацією, крім тієї, що становить державну таємницю, між суб'єктами владних повноважень з державних реєстрів під час надання адміністративних послуг [16].

Практика Вінницької міської ради показує, що впровадження е-урядування залежить від низки факторів, зокрема:

- нормативно-правового забезпечення на державному рівні;
- обсягів фінансування;
- термінів отримання дозвільних документів;

- рівня взаємодії структурних підрозділів органів влади;
- існування запиту суспільства на прозорість влади;
- потреби взаємодії громадськості з органами влади та застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій;
- відсутності протидії державних структур процесу впровадження елементів е-урядування [14].

Для успішного втілення електронного е-урядування як ідеї, стверджує В. В. Єганов, та забезпечення повної реалізації всіх його переваг нашої державі необхідно пройти складний шлях наближення системи державного управління до європейських стандартів [2, с. 9].

Для цього Україні необхідно продовжувати євроінтеграційний вектор розвитку, а також використовувати передовий досвід Європейського Союзу. На *рис. 2* зображено стан впровадження е-урядування у країнах-членах ЄС.

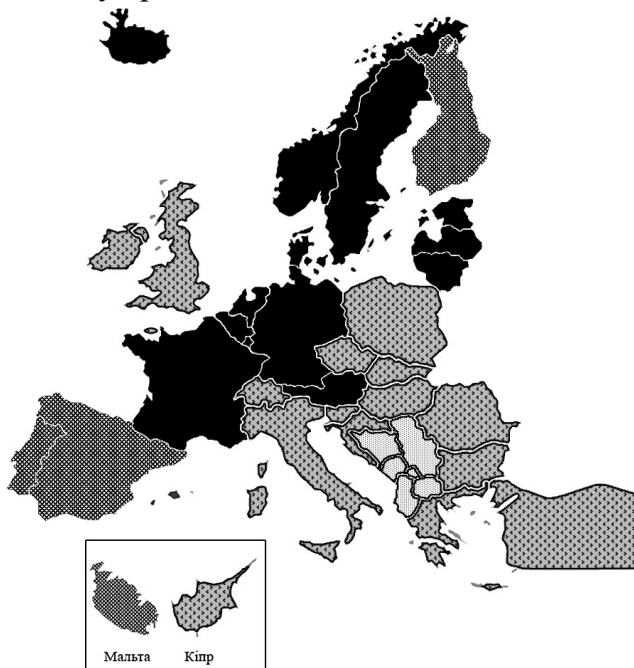

Рис. 2. Стан впровадження е-урядування у країнах-членах ЄС [22]

Європейська комісія здійснила порівняльний аналіз е-урядування на основі показників орієнтованості на споживачів, прозорості, транскордонної мобільності та активності за періоди 2012/2013 та 2014/2015 роки. Чорним кольором позначено країни-новатори: Франція, Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Німеччина, Австрія, Данія, Швеція, Норвегія, Ісландія, Литва, Латвія та Естонія, де рівень розвитку та абсолютні показники вищі середньоєвропейських, темно-сірим – країни зі стійкими показниками: Португалія, Іспанія, Фінляндія та Мальта, в яких абсолютні показники вищі середньоєвропейського показника, але рівень розвитку за останні роки нижчий та світло-сірим – країни з посередніми показниками: Ірландія, Великобританія, Швейцарія, Італія, Словенія, Хорватія, Чехія, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія, Греція та Туреччина, котрі мають рівень розвитку та абсолютні показники нижчі середньоєвропейських. Це дає підстави чітко визначити країни, досвід впровадження е-урядування у сфері надання адміністративних послуг яких найбільш корисний для вітчизняних практиків.

Висновки. Серед сучасних тенденцій удосконалення сфери державної реєстрації прав на нерухоме майно з огляду на впровадження

інформаційних технологій в Україні, зокрема електронного урядування, можна виділити такі:

- впровадження електронної взаємодії між органами державної влади;
- застосування сервіс-орієнтованого підходу при наданні адміністративних послуг;
- формування єдиного центру надання електронних сервісів;
- використання найсучасніших розробок, зокрема технології блокчейн, для державних реєстрів;
- відкритість інформаційних ресурсів органів державної влади для публічного доступу.

Україна все ще знаходиться у процесі становлення системи надання електронних послуг, оскільки не все переведене у електронний формат. Розвиток е-урядування, зокрема запровадження електронних послуг, визначено одним із головних пріоритетів реформування системи державного управління. Всі виявлені недоліки в проектах модернізації вітчизняної системи електронного реєстру на нерухоме майно потребують особливої уваги, їх ретельного вивчення та попереднього обговорення, щоб не допустити можливих порушень і втрат, зміни інформації в державних реєстрах, зокрема у реєстрі речових прав на нерухоме майно, адже нерухомість є одним з найбільш важливих активів у власності фізичних та юридичних осіб.

У разі успішної реалізації е-урядування зростуть прозорість та ефективність діяльності органів державної влади, темпи прийняття управлінських рішень, розширяться можливості використання електронних документів, оперативність та якість надання адміністративних і соціальних послуг населенню наблизяться до європейських стандартів, зменшаться бюджетні витрати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабаєв В. М., Новікова М. М., Гайдученко С. О. Текст лекцій з дисципліни «Електронне урядування». Харків : ХНУМГ, 2014. 127 с.
2. Єганов В. В. Проблеми та перспективи впровадження системи електронного урядування в Україні. Державне будівництво. 2012. № 2. С. 1–10.
3. Кагановська Т. Є. Електронне урядування як форма державного управління в Україні. Форум права. 2014. № 2. С. 176–182.
4. Клімушин П. С., Серенок А. О. Електронне урядування в інформаційному суспільстві. Харків : Магістр, 2010. 312 с.
5. Левченко О. В. Безконтактні адміністративні послуги, що надаються Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру: нормативне забезпечення, ознаки поняття та різновиди. Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. 2015. Вип. 6. Т. 2. С. 79–83.
6. Тищенко І. О. Проблемні питання розвитку електронних послуг в Україні. Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. 2015. № 1. С. 276–280.
7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з

- іншої сторони від 27.06.2014. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
8. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України» від 16.11.2016 № 918. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80>.
 9. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
 10. Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.05.2016 № 418-р. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR160418.html.
 11. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249935442>.
 12. Деякі питання надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 786. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/786-2015-%D0%BF>.
 13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності : Закон України від 06.10.2016 № 1666-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1666-viii>.
 14. Про затвердження Програми розвитку електронного урядування на 2015–2017 роки : рішення Вінницької міської ради від 23.01.2015 № 1989. URL : <http://www.vmr.gov.ua>.
 15. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF>.
 16. Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів : постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>.
 17. Офіційний сайт Державного агентства з питань електронного урядування України. URL : <http://www.dknii.gov.ua/content/na-shlyahu-do-yevropeyskogo-cyfrovo-gyunku-rozvytok-e-uryaduvannya-stane-odnym-z-klyuchovyh>.
 18. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250283206&cat_id=244274160.
 19. Досвід Єврозони для розкриття потенціалу відкритих даних в Україні. Офіц. веб-сайт програми EGAP. URL : <http://egap.in.ua/yak-vidkryti-dani-stymulyuyut-rozvytok-ekonomiky-yes-abo-dosvid-yevrozony-dlya-rozkryttya-potentsialu-vidkrytyh-danyh-v-ukrayini>.
 20. Ukraine launches big blockchain deal with tech firm Bitfury. Reuters, April 13, 2017. URL : <http://www.reuters.com/article/us-ukraine-bitfury-blockchain/ukraine-launches-big-blockchain-deal-with-tech-firm-bitfury-idUSKBN17F0N2>.
 21. Публічний звіт Державного агентства з питань електронного урядування України URL : http://www.dknii.gov.ua/sites/default/files/prezentaciya_zvitu_golovy_za_2016_rik_1.pdf.
 22. EU eGovernment Benchmark Report 2016. URL : <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-egovernment-report-2016-shows-online-public-services-improved-unevenly>.
 23. UN E-Government Survey 2016. URL : <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2016>.

Стаття надійшла до редакції 26.09.2017.

Turchyn V. E-governance in the field of real estate titles registration.

Background. Nowadays we have a rapid growth of implementation and development of electronic services in general and in particular in the field of real estate titles registration. There is a need for a scientific analysis of the latest innovations in order to identify possible shortcomings in the current legal regulation of legal relations in the field of real estate titles registration, which can lead to numerous violations and can jeopardize the existence of private property institution in Ukraine.

Analysis of recent researches and publications. A lot of local scientists are engaged in researches on issues related to regulation of electronic public services, but the process of reforming the legal field of e-government in the area of real estate titles registration in recent years has remained beyond the attention of scientists and requires a more thorough study on the subject of compliance with the European vector of the domestic legislation development in this area of legal relationships.

The **aim** of the article is to analyze the modern trends in improving the state registration of real estate titles in view of the introduction of information technologies in Ukraine, in particular e-governance.

Materials and methods. The information background of the article consists of the academic papers of local scientists, Ukrainian laws and subordinate legislative acts as well as the reports of the European Union institutions on the implementation of e-government in the EU states are of great importance. The paper contains the use of the following methods of scientific research: analysis and synthesis, comparison, system and structural, logical method.

The results of the research. The modern trends in the formation of e-government system in Ukraine, in particular in the field of state registration of real estate titles are examined. The disadvantages of the electronic system of real estate titles registration are analyzed and determined the ways of its further development.

Conclusion. The development of e-governance, in particular the introduction of e-services, has been identified as one of the main priorities for reforming the public administration system. All the noted shortcomings in the projects of modernization of the real estate register system require special attention, its examination and careful preliminary discussions in order to prevent possible violations, losses and changes of the information, which consists in the state register of real estate titles, since real estate is one of the most important assets owned by any individuals and legal entities.

Keywords: e-government, e-services, public administration services, real estate titles registration.

REFERENCES

1. Babajev V. M., Novikova M. M., Gajduchenko S. O. Tekst lekcij z dyscypliny «Elektronne urjaduvannja». Harkiv : HNUMG, 2014. 127 s.
2. Jeganov V. V. Problemy ta perspektyvy vprovadzhennja systemy elektronnoho urjaduvannja v Ukrai'ni. Derzhavne budivnyctvo. 2012. № 2. S. 1–10.
3. Kaganovs'ka T. Je. Elektronne urjaduvannja jak forma derzhavnogo upravlinnja v Ukrai'ni. Forum prava. 2014. № 2. S. 176–182.
4. Klimushyn P. S., Serenok A. O. Elektronne urjaduvannja v informacijnomu suspil'stvi. Harkiv : Magistr, 2010. 312 s.
5. Levchenko O. V. Bezkontaktni administratyvni poslugy, shho nadajut'sja Derzhavnoju sluzhboju Ukrai'ny z pytan' geodezii', kartografii' ta kadastru: normatyvne zabezpechennja, oznaky ponjattja ta riznovydy. Nauk. visn. Herson. derzh. un-tu. 2015. Vyp. 6. T. 2. S. 79–83.
6. Tyshhenkova I. O. Problemni pytannja rozvytku elektronnyh poslug v Ukrai'ni. Nauk. visn. Dnipropetr. derzh. un-tu vnutr. sprav. 2015. № 1. S. 276–280.

7. Uгода pro asociaciju mizh Ukrai'noju, z odniji'ej' storony, ta Jevropejs'kym Sojuzom, Jevropejs'kym spivtovarystvom z atomnoi' energii' i i'hnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi' storony vid 27.06.2014. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
8. Pro shvalennja Koncepcii' rozvytku systemy elektronnyh poslug v Ukrai'ni : rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrai'ny» vid 16.11.2016 № 918. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80>.
9. Pro Strategiju stalogo rozvytku «Ukrai'na – 2020» : Ukaz Prezydenta Ukrai'ny vid 12.01.2015 № 5/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
10. Pro zatverdzhennja planu priorytetnyh dij Urjadu na 2016 rik : rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 27.05.2016 № 418-r. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR160418.html.
11. Pro zatverdzhennja seredn'ostrokovogo planu priorytetnyh dij Urjadu do 2020 roku ta planu priorytetnyh dij Urjadu na 2017 rik : rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 03.04.2017 № 275-r. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249935442>.
12. Dejaki pytannja nadannja informacii' z Derzhavnogo rejestru rechovyh prav na neruhome majno : postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 30.09.2015 № 786. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/786-2015-%D0%BF>.
13. Pro vnesennja zmin do dejakyh zakonodavchyh aktiv Ukrai'ny shhodo vdoskonalennja derzhavnoi' rejestracii' prav na neruhome majno ta zahystu prav vlasnosti : Zakon Ukrai'ny vid 06.10.2016 № 1666-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1666-viii>.
14. Pro zatverdzhennja Programy rozvytku elektronnoho urjaduvannja na 2015–2017 roky : rishennja Vinnyc'koi' mis'koi' rady vid 23.01.2015 № 1989. URL : <http://www.vmr.gov.ua>.
15. Pro derzhavnu rejestraciju rechovyh prav na neruhome majno ta i'h obtjazhen' : postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 25.12.2015 № 1127. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF>.
16. Dejaki pytannja elektronnoi' vzajemodii' derzhavnyh elektronnyh informacijnyh resursiv : postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 08.09.2016 № 606. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>.
17. Oficijnyj sajт Derzhavnogo agentstva z pytan' elektronnoho urjaduvannja Ukrai'ny. URL : <http://www.dknii.gov.ua/content/na-shlyahu-do-yevropejskogo-cyfrovogo-rynku-rozvytok-e-uryaduvannya-stane-odnym-z-klyuchovyh>.
18. Oficijnyj veb-sajt Kabinetu Ministriv Ukrai'ny. URL : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250283206&cat_id=244274160.
19. Dosvid Jevrozony dlja rozkryttja potencialu vidkrytyh danyh v Ukrai'ni. Ofic. veb-sajt programy EGAP. URL : <http://egap.in.ua/yak-vidkryti-dani-stymulyuyut-rozvytok-ekonomiky-yes-abo-dosvid-yevrozony-dlya-rozkryttja-potentsialu-vidkrytyh-danyh-v-ukrayini>.
20. Ukraine launches big blockchain deal with tech firm Bitfury. Reuters, April 13, 2017. URL : <http://www.reuters.com/article/us-ukraine-bitfury-blockchain/ukraine-launches-big-blockchain-deal-with-tech-firm-bitfury-idUSKBN17F0N2>.
21. Публічний звіт Державного агентства з питань електронного урядування України URL : http://www.dknii.gov.ua/sites/default/files/prezentaciya_zvitu_golovy_za_2016_rik_1.pdf.
22. EU eGovernment Benchmark Report 2016. URL : <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-egovernment-report-2016-shows-online-public-services-improved-unevenly>.
23. UN E-Government Survey 2016. URL : <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2016>.